

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Kováčovej a členov senátu JUDr. Jozefa Milučkého a JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: **L. S., š.p., zastúpeného JUDr. E. M., advokátkou so sídlom X.**, proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad v Topoľčanoch**, so sídlom Nám. L. Štúra 1738, Topoľčany, za účasti oprávnených osôb v konaní: **1) S. A., 2) K. M., 3) K. M., 4) I. M., všetci zastúpení JUDr. M. Ď., advokátom so sídlom B.** a za účasti ďalších účastníkov konania **Slovenského pozemkového fondu, regionálny odbor Topoľčany a obce K.**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu odporcu č. PÚ 694/91-Gn/4 zo dňa 9. marca 2010, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č.k. 23Sp/17/2010-29 zo dňa 23. júna 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 23Sp/17/2010-29 zo dňa 23. júna 2010 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľ je povinný zaplatiť oprávneným osobám v 1. až 4. rade trov odvolacieho konania vo výške 240,37 €, na účet právneho zástupcu oprávnených osôb JUDr. M. Ď., advokáta so sídlom v N, vedený v T., a.s., č. účtu: X., v lehote 3 dní.

Odporcovi, Slovenskému pozemkovému fondu, regionálny odbor Topoľčany ako i obci K. náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

Odôvodnenie :

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Nitre potvrdil rozhodnutie odporcu č. PÚ 694/91-Gn/4 zo dňa 9. marca 2010, ktorým odporca v konaní podľa § 9 ods. 4 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pôde“) priznal oprávneným osobám podľa § 4 ods. 2 písm. e) zákona o pôde S. A., rod. M., K. M., K. M. a I. M., rod. M. vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v kat. úz. K.K. po pôvodných vlastníkoch L. M., A. M. a T. M., rod. M., ktoré nehnuteľnosti sú uvedené v bode 2. výrokovej časti správneho rozhodnutia, z dôvodu, že spĺňajú podmienky § 6 ods. 1 písm. b) zákona o pôde, pretože predmetné nehnuteľnosti prešli do vlastníctva štátu na základe výmeru ONV – odboru poľnohospodárstva v Topoľčanoch č. 611-27/6/1950 zo dňa 28.6.1950 v zmysle § 10 ods. 1 zákona č. 46/1948 Zb. o novej pozemkovej reforme. Zároveň v zmysle bodu 3. výrokovej časti správneho rozhodnutia priznal odporca oprávneným osobám v 1. až 4. rade vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v kat. úz. K., ktoré nehnuteľnosti sú konkretizované vo výrokovej časti rozhodnutia odporcu, a to v 4/15-tinách pre S. A., rod. M. a 4/15-tinách pre K. M. a v spoluvlastníckych podieloch 2/15-tinách pre K. M. a 2/15-tinách pre Ing. I. M., rod. M. Krajský súd takto rozhodol, keď sa stotožnil s právnym názorom odporcu v tom, že predmetné nehnuteľnosti prešli na čsl. štát na základe konfiškačného rozhodnutia ONV v Topoľčanoch č. 611/27/6-1950 zo dňa 28.6.1950 a že táto skutočnosť vyplýva aj zo zápisnice zo dňa 17.5.1951, spisanej na MNV v K., kde prítomní zástupcovia štátnych orgánov konštatovali, že predmetné nehnuteľnosti boli vykúpené výmerom č. 611/27/6/1950 zo dňa 28.6.1950 a boli odovzdané nadobúdateľovi lesnej pôdy, a to Československým štátnym lesom, n.p., správa v Nitrianskej Strede a poľnohospodársku pôdu mali prevziať ČSSM. Taktiež z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že námietky povinnej osoby L. S. sú bezpredmetné pokiaľ namietali, že oprávnené osoby nepreukázali existenciu reštitučného titulu a navrátenie vlastníctva z dôvodu, že príslušný výmer zo dňa 28.6.1950 nebol zaznamenaný v pozemkovej knihe, pričom krajský súd mal za preukázané, že výmerom z roku 1950 prešli predmetné nehnuteľnosti na čsl. štát a právny predchodca povinného subjektu predmetné nehnuteľnosti prevzal na základe zápisnice spisanej na MNV v K. zo dňa 17.5.1951.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ odvolanie ako povinná osoba a žiadal, aby odvolací súd zmenil rozsudok krajského súdu a zrušil rozhodnutie Obvodného

pozemkového úradu Topoľčany a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Poukázal na to, že vlastníctvo u nehnuteľností, ktoré sú predmetom tohto reštitučného konania, neprešlo na štát podľa výmeru ONV Topoľčany zo dňa 28.6.1950, pričom poukázal na to, že podľa § 10 ods. 3 zákona č. 46/1948 Zb. o novej pozemkovej reforme účinky prechodu vlastníctva na štát nastávali až zápisom poznámky o výkupe v príslušnej pozemno-knižnej vložke. Do 1.1.1951 sa vlastnícke právo nadobúdalo zápisom do pozemkovej knihy, pričom vlastníctvo štátu v pozemno-knižných vložkách č. X., X., X. a X. pre kat. úz. K. nie je v týchto vložkách zapísané ani podľa intabulačného princípu a ani podľa § 10 ods. 3 zákona č. 46/1948 Zb. Taktiež samotný výmer ONV v Topoľčanoch z 28.6.1950 je podľa navrhovateľa nejasný a neurčitý, nakoľko nedefinuje určitým a nezameniteľným spôsobom kto je bývalý vlastník „A. M. a spol. v Nitre“, nekonkretizuje bližšie nehnuteľnosti, ktorých sa dotýka, okrem ich výmery 564ha, 55á, 18m² v kat. úz. K. Poukázal na uznesenie Okresného súdu v Partizánskom č. 446/51 zo dňa 16.4.1951 vo veci pozostalostného konania po G. M., keď zdedili jeho piati potomkovia iba niektoré z nehnuteľností zapísaných v pozemno-knižných vložkách X., X., X. a X., ale iba tieto mohli byť predmetom výkupu podľa výmeru z roku 1950, keby bol samotný výmer platne intabulovaný v pozemno-knižnej vložke alebo zapísaný podľa § 10 ods. 3 zákona č. 46/1948 Zb. Navrhovateľ taktiež uviedol, že nie je mu známe a nepreukázali to ani pozemkový úrad a ani oprávnené osoby, z akých dôvodov nie je zaznamenaný v príslušných pozemkových vložkách prechod vlastníctva nehnuteľností na štát podľa výmeru z roku 1950, ktorým preukazujú dôvod na navrátenie vlastníckeho práva. Napriek tomu je podľa navrhovateľa jednoznačne zaznamenané v príslušných pozemno-knižných vložkách vlastníctvo štátu podľa č. 1175/1961, a to prídelovej listiny, vydané v konaní podľa nar. č. 104/1945 Zb. n. SNR po bývalom vlastníkovi G. M. Táto prídelová listina sa dotýka aj tých nehnuteľností, ktoré boli uvádzané v uznesení Okresného súdu Partizánske č.d. 446/51 zo dňa 16.4.1951 v rámci pozostalostného konania po G. M. podľa D 241/49-27 ako i ostatných nehnuteľností, ktoré sú predmetom priznania vlastníckeho práva oprávneným osobám. Navrhovateľ poukázal na to, že príslušné rozhodnutie č. 1175/1961 – výmer ONV Topoľčany zo dňa 31.7.1961, č. Pôd 7598/61, ktoré je ako právny titul nadobudnutia vlastníckeho práva v prospech čsl. štátu uvádzaný v časti „B“ vo všetkých pozemno-knižných vložkách, a že touto prídelovou listinou č. 1175/1961 (doloženou súdu pri odvolaní) a ani výmerom ONV Topoľčany č. Pôd. 7598/61 zo dňa 31.7.1961 sa správny orgán a ani prvostupňový súd pri rozhodovaní nezaoberali. Navrhovateľ ďalej namietal, že záver krajského súdu na základe ním uvádzaných listín nie je správny a je v rozpore s ich obsahom a krajský súd im dal iný právny význam. Podľa navrhovateľa celý

pozemkový majetok bývalého pozemno-knižného vlastníka G. M. v kat. úz. K. bol zabraný štátom podľa záborového zákona č. 215/1919 Sb. a v ďalšej vlnе pozemkových reforiem bol riešený v prospech rôznych prídelcov. Rozhodnutím povereníctva poľnohospodárstva a pozemkovej reformy zo dňa 5.1.1949 bola na revízny majetok G. M. v kat. úz. K. uvalená úradná správa. Taktiež podľa navrhovateľa výmer č. 611-27/6/1950 zo dňa 28.6.1950 vydaný ONV v Topoľčanoch nemá charakter konfiškačného rozhodnutia, je rozhodnutím ONV podľa zákona č. 46/1948 Zb. o novej pozemkovej reforme, právne účinky prechodu vlastníctva z neho nenastali, nakoľko výkup pozemkov podľa neho nebol zaznamenaný podľa § 10 ods. 3 v príslušných pozemkových knihách v kat. úz. K. Z archívneho materiálu „Zoznam zrevidovaných majetkov vo výmere 50 a nad 50 ha podľa obvodov pracovných skupín“ pod p.č. 62 sa nachádza údaj o výmere súpisu lesného majetku G. M. kat. úz. K. vo výške 536 ha 9 300 m², z čoho bola vlastníkovi ponechaná výmera 50 ha, t.j. deti G. M. po jeho smrti mohli zdediť iba túto výmeru a po prepočte u parciel z pozemno-knižných vložiek X., X., X. a X. v kat. úz. K. v porovnaní s uznesením Okresného súdu v Partizánskom zo dňa 16.4.1951 boli predmetom dedenia pozemky o celkovej výmere 26 ha 6 715 m². Podľa navrhovateľa zápisnica zo dňa 17.5.1951 spísaná na MNV v K. sa dotýka práve odovzdania správy 50 ha výmery pozemkov a nie je dokladom o prevzatí štátom výmery 564 ha 55 á 18 m² z výmeru z roku 1950 a tiež nie je listinou preukazujúcou vlastníctvo A. M. k výmere pozemkov uvádzanej vo výmere z roku 1950.

Právny zástupca oprávnených osôb v 1. až 4. rade sa písomne k odvolaniu navrhovateľa vyjadril a žiadal, aby Najvyšší súd SR ako súd odvolací napadnutý rozsudok krajského súdu ako zákonný potvrdil a zaviazal navrhovateľa zaplatiť oprávneným osobám náhradu trov odvolacieho konania v celkovej výške 240,37 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku na účet právneho zástupcu oprávnených osôb v 1. až 4. rade.

Podľa oprávnených osôb, jediné čím navrhovateľ argumentuje, je spôsob prechodu nehnuteľnosti na štát alebo inú právnickú osobu, v dôsledku čoho má byť celé rozhodnutie správneho orgánu podľa názoru navrhovateľa nezákonné. V konaní pred správnym orgánom sa s navrhovateľom ako s účastníkom konania konalo a mal možnosť oboznámiť sa s podkladmi rozhodnutia v zmysle správneho poriadku a všetky listinné dôkazy mal možnosť predložiť už v konaní pred správnym orgánom, čo však neurobil. Až následne podaním opravného prostriedku navrhovateľ upozornil na existenciu Prídelovej listiny z roku 1961, o ktorej mal vedomosť minimálne od 18.7.2008, kedy mu ju doručilo Ministerstvo vnútra SR,

Štátny archív v Nitre, pobočka Topoľčany. Rovnako navrhovateľ až k odvolaniu proti rozsudku krajského súdu predkladá ďalšie nové listinné dôkazy a poukazuje na nové skutočnosti, pričom tieto dôkazy mal možnosť predložiť už v konaní pred správny orgánom, resp. v konaní pred krajským súdom, čo neurobil. Navrhovateľ bol taktiež na pojednávaní konanom dňa 23.6.2010 pred Krajským súdom v Nitre v zmysle ustanovenia § 120 ods. 4 O.s.p. poučený o tom, že musí označiť a predložiť dôkazy ešte pred tým, než dôjde k vyhláseniu uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie, a napriek tomu navrhovateľ takéto dôkazy a skutočnosti neuviedol a tieto predkladá až v odvolaní. Vzhľadom na uvedené oprávnené osoby v 1. až 4. rade žiadali, aby sa na nové dôkazy predložené navrhovateľom až v odvolacom konaní neprihliadalo a takýto postup navrhovateľa považujú za účelový, s cieľom oddialiť splnenie si zákonnej povinnosti ako povinnej osoby vydať im predmetné nehnuteľnosti, pričom na odškodnenie čakajú už vyše 18 rokov. Poukázali na to, že nie je možné sa stotožniť so záverom navrhovateľa, že ich právnym predchodcom neboli predmetné nehnuteľnosti odňaté postupom podľa zákona č. 46/1948 Zb., pretože opak je pravdou a v konaní pred správny orgánom preukázali, ako oprávnené osoby, existenciu výmeru ONV v Topoľčanoch zn. 611-27/6-1950 zo dňa 28.06.1950 o výkupe nehnuteľností podľa zákona č. 46/1948 Zb. o novej pozemkovej reforme a celá vykúpená výmera predstavuje 564 ha 55 á 18 m². Taktiež tá skutočnosť, že k faktickému odňatiu nehnuteľností došlo práve na základe výmeru z roku 1950 je preukázaná, okrem iného, odvolaním A. M. zo dňa 8.8.1950, ktorým namietal, aby vykúpená výmera 564 ha 55 á 18 m² bola znížená o 50 ha, predtým mu ponechanej pôdy v zmysle zápisnice č.j. 2227/49 z 12.5.1949. V nadväznosti na podané odvolanie bola následne spísaná zápisnica zo dňa 17.5.1951, v ktorej sa konštatuje, že aj ponechaná 50 ha výmera pôdy sa tiež odníma pôvodnému vlastníkovi v prospech nadobúdateľa: Čsl. št. lesy, n.p. závod v Nitrianskej Strede. V zápisnici sa okrem iného konštatuje, že výmerom ONV v Topoľčanoch zo dňa 28.6.1950 boli vykúpené nehnuteľnosti podľa zákona č. 46/1948 Zb. a že dňom 17.5.1951 vstúpili do užívania nehnuteľností Čsl. št. lesy, n.p. závod v Nitrianskej Strede. Teda výmerom z roku 1950 boli reálne odňaté nehnuteľnosti pôvodným vlastníkom, ktoré týmto okamihom prešli na čsl. štát, resp. na Čsl. štátne lesy, n.p., čím bola splnená podmienka na vydanie nehnuteľností, uvedená v § 6 ods. 1 písm. b) zákona o pôde. Taktiež pôvodní vlastníci žiadnu náhradu v zmysle zákona č. 46/1948 Zb. nedostali.

Čo sa týka námietky navrhovateľa, že výmer z roku 1950 je nejasný a neurčitý, nakoľko bližšie nekonkretizuje nehnuteľnosti, ktorých sa dotýka, tak oprávnené osoby 1)

až 4) uviedli, že výmer presne uvádza, že z celkovej výmery 564 ha 55 á 18 m² pôvodného vlastníka sa vykupuje celá výmera 564 ha 55 á 18 m² pôvodného vlastníka a preto bližšie vymenovanie pozemkov ani nebolo potrebné. Nie je preto možné konštatovať vzhľadom na uvedené skutočnosti, že vlastnícke právo k reštituovaným nehnuteľnostiam stratili pôvodní vlastníci až v roku 1961 tak, ako to tvrdí navrhovateľ. Navyiac na základe Prídelovej listiny z roku 1961, o ktorú sa navrhovateľ opiera, ONV v Topolčanoch, teda štát, prideluje nehnuteľnosti o výmere spolu 561 ha 89 á 90 m² Štátnym lesom v Pezinku, lesnému závodu Nitra. Táto listina nemôže byť dokumentom o odňatí vlastníckeho práva pôvodným vlastníkom, nakoľko pridelovať sa mohla pôda až po tom, čo ju štát nadobudol do svojho vlastníctva. V súvislosti s Prídelovou listinou z roku 1961 je potrebné poukázať na to, že pokiaľ by sa malo vychádzať z tejto listiny, tak potom mali byť G. M. konfiškované nehnuteľnosti podľa nar. č. 104/1945 Zb. nar. SNR, avšak G. M. nemohli byť nehnuteľnosti konfiškované, pretože konfiškačná komisia v sídle ONV v Topolčanoch dňa 24.7.1946 rozhodla, že na G. M. sa nevzťahujú ustanovenia nar. č. 104/1945 Zb. nar. SNR, nakoľko tento nie je osobou, ktorú treba považovať podľa § 1 ods. 1 nar. č. 104/1945 Zb. nar. SNR za osobu národnosti nemeckej, či maďarskej alebo za zradcu a nepriateľa slovenského a českého národa alebo Československej republiky. Oprávnené osoby ďalej uviedli, že pokiaľ by odvolací súd prihliadol i na nové skutočnosti a dôkazy predložené navrhovateľom až v odvolaní, tak potom právni nástupcovia oprávnených osôb podotýkajú, že G. M. zomrel v roku 1947, t.j. pred nadobudnutím účinnosti Občianskeho zákonníka z roku 1950, a preto dedenie po G. M. sa spravuje uhorským dedičským právom, v zmysle ktorého dochádzalo k prechodu pozostalosti dediča ipso iure, tzn. že dedič nadobúdal dedičstvo už samotnou smrťou poručiteľa z moci zákona bez toho, aby sa o dedičstvo musel nejako ďalej pričiniť. Stačilo, pokiaľ dedičstvo neodmietol. Vykonanie pozostalostného konania bolo potrebné len za tým účelom, aby zmena práv bola v záujme zachovania týchto práv súdne usporiadaná. Cieľom dedičského konania v tej dobe nebolo zakladanie práva, ale usporiadanie dedičských práv už nadobudnutých. Preto je v danom prípade irelevantné odkazovať na uznesenie Okresného súdu v Partizánskom zo dňa 16.4.1951, podľa ktorého mali potomkovia G. M. zdediť len niektoré z nehnuteľností zapísaných v pozemno-knižných vložkách č. X., X., X. a X. Po smrti G. M. sa preto stali jeho potomkovia vlastníkmi celého predmetu dedenia, teda všetkých nehnuteľností, ktoré G. M. ku dňu svojej smrti vlastnil, a to ku dňu jeho smrti a bez ohľadu na výsledky pozostalostného konania. Pokiaľ navrhovateľ poukázal na to, že celý pozemkový majetok bývalého pozemno-knižného vlastníka G. M. bol zabraný štátom podľa zaborového zákona č. 215/1919 Sb. a že v ďalšej vlne bol riešený v prospech rôznych

prídelcov, tak navrhovateľ pritom neuviedol, že podľa ustanovení záborového zákona štát získal len právo zaberať a prideľovať zabraný majetok, avšak nebol povinný zabraný majetok prevziať a vlastnícke právo teda nebolo zrušené priamo zo zákona, a ak sa v pozemkovej knihe zapísalo, že majetok spadá pod zábor, tak týmto záznamom sa štát nestal vlastníkom a vlastníctvo pôvodného vlastníka zostalo zachované, navrhovateľ taktiež už neuviedol, že poznámka záboru bola v rokoch 1928 a 1931 vymazaná. Podľa oprávnených osôb navrhovateľ taktiež účelovo poukázal na to, že na revízny majetok G. M. v kat. úz. K. bola uvalená úradná správa, avšak nepoukázal navrhovateľ už na ďalší zápis v pozemno-knižných vložkách zo dňa 20.6.1950, ktorým sa uvalenie úradnej správy vymazáva. Podľa oprávnených osôb je preto nepochybné, že štát odňal celú výmeru pôvodným vlastníkom, ktorá skutočnosť jednoznačne vyplýva z Prídelovej listiny z roku 1961 a ktorú skutočnosť tiež potvrdzuje ten fakt, že v súčasnosti prevažnú výmeru predmetných nehnuteľností vlastní odvolateľ, teda povinná osoba.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 250ja ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku rozsudkom, ktorý verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku), pričom termín verejného vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke www.nsud.sk.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Najvyšší súd Slovenskej republiky s ohľadom na obsah podaného odvolania posudzoval, či správny orgán ako i krajský súd pri rozhodovaní vychádzali z dostatočne zisteného skutkového stavu veci a vzhľadom na námietku navrhovateľa ohľadne hodnotenia dôkazov zisťoval, či reštitučné konanie bolo vedené takým procesným postupom, ktorý zabezpečoval správny výsledok a či boli dôkazy vykonané spôsobom zodpovedajúcim pravidlám spravodlivého procesu.

Pri vymedzení nehnuteľného majetku, ktorý podlieha reštitúcii podľa zákona o pôde je potrebné vychádzať zo vzájomného vzťahu § 1 ods. 1, § 4 ods. 1 a § 30 zákona o pôde.

Doterajšia aplikačná prax, je možné povedať, zahŕňa celý rad situácií kedy vznikajú pochybnosti o tom, či určitú majetkovú krivdu reštituovať v režime zákona o pôde. Základné pravidlo správania, ktoré je pritom potrebné rešpektovať, spočíva v určení nielen povahy do úvahy prichádzajúceho nehnuteľného majetku k dátumu účinnosti zákona o pôde, ale naopak predovšetkým jeho povahy v okamihu straty vlastníckeho práva jeho pôvodným vlastníkom.

V zmysle § 30 zákona o pôde sa totiž pre postup podľa druhej časti zákona o pôde – t.j. časti reštitučnej, považuje za majetok uvedený v § 1 ods. 1 zákona o pôde i majetok, ktorý bol v dobe odňatia vlastníckeho práva k týmto účelom užívaný.

Odvolačí súd sa v danom prípade stotožňuje s právnym názorom krajského súdu ako i správneho orgánu v otázke prechodu vlastníckeho práva na čl. štát ohľadne predmetných nehnuteľností. V danom prípade totiž z výmeru ONV v Topoľčanoch č. 611-27/6-1950 zo dňa 28.6.1950 nesporne vyplýva, že došlo k výkupu predmetných nehnuteľností v zmysle zákona č. 46/1948 Zb. o novej pozemkovej reforme a vykúpená výmera predstavuje 564 ha 55 à 18 m². Pokiaľ v danom prípade navrhovateľ argumentoval, že vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam nemohlo prejsť na čl. štát v zmysle výmeru ONV Topoľčany zo dňa 28.6.1950, nakoľko v zmysle ust. § 10 ods. 3 zákona č. 46/1948 Zb. o novej pozemkovej reforme účinky prechodu vlastníctva na štát nastávali až zápisom poznámky o výkupe v príslušnej pozemno-knižnej vložke a že v pozemkovej knihe sa takýto zápis nenachádza, tak v tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že takáto argumentácia navrhovateľa je z hľadiska reštitučného práva právne irelevantnou. Taktiež v danom prípade pokiaľ navrhovateľ poukazoval na skutočnosť, že v príslušných pozemno-knižných vložkách pre kat. úz. K. nie je vlastnícke právo štátu zapísané ani v zmysle intabulačného princípu, tak i takáto argumentácia navrhovateľa je z hľadiska reštitučného práva právne irelevantnou a nemá oporu v zákone. V danom prípade je potrebné taktiež vychádzať z ustálenej súdnej praxe, v zmysle ktorej k prechodu majetku na štát dochádzalo bez ohľadu na intabulačný princíp. Je potrebné si uvedomiť, že v rozhodnom období bol pôvodný vlastník už takýmito výmermi „kategorizovaný“, čo znamená, že i tam, kde takéto výmery, resp. rozhodnutia neboli zapísané do pozemkovej knihy, tak bol napriek tomu nepochybné i v týchto prípadoch daný priechod účinkom prechodu takéhoto majetku na štát ex lege. Výklad, aký prezentuje v danom prípade navrhovateľ, nemožno považovať za ústavne konformný výklad, pretože je potrebné si uvedomiť, že na základe výmeru ONV v Topoľčanoch z roku 1950 pôvodní

vlastníci stratili predmetný majetok, a to de facto i de iure, ktorá skutočnosť je nespornou, pretože čl. štát následne po tom ako získal predmetné nehnuteľnosti na základe uvedeného výmeru do svojho vlastníckeho práva, tak s týmito nehnuteľnosťami i následne disponoval, a to vo forme príslušných prídellov, čo je taktiež nesporné z hľadiska dôkazných prostriedkov nachádzajúcich sa v administratívnom spise, a táto skutočnosť je tiež nespornou medzi účastníkmi konania.

Pokiaľ navrhovateľ poukazoval na tú skutočnosť, že v príslušných pozemno-knižných vložkách kat. úz. K. je jednoznačne zaznamenané vlastníctvo štátu v zmysle č. 1175/1961, a to prídellovej listiny vydané v konaní podľa nar. č. 104/1945 Zb. nar. SNR po bývalom vlastníkovi G. M. a že týmto rozhodnutím ONV Topoľčany z roku 1961 sa nikto nezaoberal, hoci je ako právny titul nadobudnutia vlastníckeho práva v prospech čl. štátu uvádzaný v časti „B“ vo všetkých pozemno-knižných vložkách, tak v tomto smere sa odvolací súd stotožňuje s právnym názorom oprávnených osôb, že takáto prídellová listina z roku 1961 nemôže byť dôkazom o odňatí vlastníckeho práva pôvodným vlastníkom. Je potrebné si uvedomiť, že nová pozemková reforma bola v podstate pri svojej realizácii uskutočňovaná argumentáciou, že jej cieľom je prerozdeliť vlastníctvo pozemkov tak, aby pôda vlastnícky patrila tým, ktorí na nej skutočne pracujú a pod týmto heslom bola na základe príslušných právnych predpisov zaberaná pôda fyzických osôb nad 50 ha a pôda právnických osôb bez ohľadu na výmeru, pričom u fyzických osôb mohlo dôjsť k záboru i pod hranicu 50 ha, pokiaľ vlastník na svojich pozemkoch osobne nehospodáril, teda ak obsah svojho vlastníctva realizoval prostredníctvom iného subjektu, napr. nájomcu. V procese pôdohospodárskych reštitúcií je odňatie poľnohospodárskeho majetku bez náhrady na základe zákona č. 46/1948 Zb. o novej pozemkovej reforme ďalším typickým reštitučným titulom v zmysle § 6 ods. 1 písm. b) zákona o pôde, ktorý je charakteristický tým, že odňatý, teda tzv. vykúpený majetok si štát buď ponechal vo svojom vlastníctve alebo ho urobil predmetom prídellu, teda tak, ako sa to stalo i v danom prípade. Ako pre revíziu prvej pozemkovej reformy, tak i pre novú pozemkovú reformu bolo príznačné, že zábor sa mal vykonať za náhradu. Právo na náhradu za odňatý majetok bolo založené na základe všeobecne záväznej právnej úpravy, pričom vo výmeroch a rozhodnutiach o záboře, či výkupe, bolo toto predmetné právo na náhradu za odňatý majetok proklamované s odkazom na samostatné rozhodnutie vo veci náhrady, avšak zo skúsenosti praxe je potrebné v tejto súvislosti uviesť, že k poskytnutiu náhrad následne nedochádzalo. Odvolací súd i v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že z listinných dôkazov nachádzajúcich sa v administratívnom spise nevyplýva, že by pôvodným

vlastníkom bol štát pri výkupe predmetných nehnuteľností v roku 1950 vyplatil nejakú finančnú čiastku, resp. v nasledujúcom období. Pre obe etapy pozemkových reforiem bolo spoločné, že zabratý, resp. odňatý majetok bol následne prerozdeľovaný prostredníctvom prídellových akcií.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti si preto i navrhovateľ musí uvedomiť, že príslušná prídellová listina z roku 1961 mohla byť vydaná skutočne až následne po tom, čo čsl. štát získal a nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom výkupu v zmysle zákona o novej pozemkovej reforme.

Taktiež z listinných dôkazov nachádzajúcich sa v spise nevyplýva, že by pôvodný vlastník bol odsúdený podľa nariadenia SNR č. 33/1945 Sb. SNR. Opak je pravdou a z rozhodnutia konfiškačnej komisie v sídle ONV v Topolčanoch zo dňa 24.7.1946 (č. 99/46-II/17) vyplýva, že G. M., obyvateľ v K., nie je osobou, ktorú treba považovať za osobu nemeckej či maďarskej národnosti alebo zradcu a nepriateľa slovenského a českého národa alebo Československej republiky. Z tohto rozhodnutia konfiškačnej komisie v sídle ONV v Topolčanoch nesporne vyplýva, že na G. M. sa vzhľadom na uvedené skutočnosti nevzťahujú ustanovenia nariadení o konfiškácii pôdohospodárskeho majetku. Vzhľadom na uvedené skutočnosti považuje odvolací súd za potrebné zdôrazniť, že oprávnené osoby vo vzťahu k pôvodnému vlastníkovi z hľadiska príbuzenského pomeru spĺňajú potom nesporne i status oprávnených osôb a preto potom za týchto skutkových a právnych okolností nič nebránilo správnomu orgánu, aby ich reštitučnému návrhu zákonu zodpovedajúcim spôsobom vyhovel.

Navrhovateľ vo svojom odvolaní okrem iného namieta, že predmetný prídell v roku 1961 bol uskutočnený podľa nariadenia SNR č. 104/1945 Sb. nar. SNR a že preto došlo k prechodu vlastníckeho práva na štát k 1.3.1945. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na tú skutočnosť, že pre takúto konštatáciu nie sú v administratívnom spise príslušné dôkazy, nakoľko majetok, ktorý je predmetom reštitúcie prešiel na čsl. štát v zmysle zákona o novej pozemkovej reforme a navyše z rozhodnutia konfiškačnej komisie v sídle ONV v Topolčanoch zo dňa 24.7.1946 vyplýva, okrem iného, že na G. M. sa nevzťahujú ustanovenia nariadení o konfiškácii pôdohospodárskeho majetku. Pokiaľ by navrhovateľ uvedenou argumentáciou smeroval k tomu, že predmetný majetok bol vykúpený ešte pred rozhodným obdobím a pred rozhodným obdobím prešiel na čsl. štát, tak ani takejto námietke

navrhovateľa by odvolací súd nemohol priznať úspech. V tejto súvislosti poukazuje odvolací súd na stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 45, ktoré je prezentované pod č. 4-5 ročník 1998, kde sa okrem iného predmetným stanoviskom riešili i otázky, či je možné vydať nehnuteľnosti osobám, ktorých nehnuteľnosti prešli na čsl. štát už pred 25.2.1948 podľa predpisov o konfiškácii podľa osobitných predpisov z roku 1945, osobitne s poukazom na nariadenie SNR č. 104/1945 Sb. nar. SNR ako i dekrétu prezidenta republiky č. 108/1945 Zb.. Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ by predmetné nehnuteľnosti prešli na čsl. štát i na základe príslušných predpisov o konfiškácii podľa osobitných predpisov z roku 1945 (i keď vzhľadom na už uvedené skutočnosti podľa názoru odvolacieho súdu o takýto prípad nejde) tak i napriek tomu na takýto konkrétny prípad by sa taktiež vzťahoval režim zákona o pôde.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre ako súladný so zákonom v zmysle ust. § 219 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. potvrdil.

O trovách konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 224 ods. 1 O.s.p. za použitia ust. § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a oprávneným osobám, ktoré mali vo veci úspech, priznal náhradu trov konania z titulu právneho zastúpenia vo výške 240,37 €, a to za jeden úkon právnej služby (vyjadrenie k odvolaniu navrhovateľa proti rozsudku krajského súdu) v zmysle ust. § 11 ods. 3 a ust. § 13 ods. 2 vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 17. augusta 2011

JUDr. Elena Kováčová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Peter Szimeth